

Grajski lovec.

Spisal *Rajko Levin.*

1.

V gradu blizu naše vasi je nekdam služil Tomaž Brinar za grajskega lovca. Bil je star, suh, a precej trden mož, dasiravno je imel že precej let na plečih. Siva brada mu je obkrožala obraz, in izpod čela so gledale oči tako črno, da so se ga bali vsi otroci. Tomaž Brinar ni veliko govoril z ljudmi, le kolikor je moral, toliko je občeval z njimi, sicer pa je bil vedno tih in sam zase. Največje veselje mu je bilo, hoditi ves dan po gozdu s puško v roki. Gospodar ga je imel rad, ker je skrbno pazil, da niso tatje v gozdu drv kradli in streljali divjačine. Ker je bil torej vedno sam zase in ni hotel z nikomur govoriti, so se ga ljudje ogibali ter govorili med seboj, da je moral grajski lovec imeti kdaj hudo nesrečo, ker tako sovraži svet.

In res! Grajski čuvaj je bil nesrečen.

Imel je namreč edinega sina Joška. Bil je priden in vrl dečko. In gospod učitelj, ki ga je poučeval, je pregovoril Brinarja, da je dal svojega Joška v mesto v šole. Joško se je pridno učil in je bil vedno prvi. Toda čim večji je bil, tem ošabnejši je prihajal. Ta napaka je vedno bolj rasla. Oče je z žalostjo opazil, da ga sin prezira, toda preveč ga je ljubil, da bi ga pokaral. Zadnje leto svojega bivanja na gimnaziji pa je postal tako ošaben, da se niti s sošolci ni hotel veliko pečati. Večkrat je šel oče sina v mesto obiskat, toda sin ni hotel veliko z njim pogovarjati se, le denar je vzel od njega. Bilo ga je sram, da je bil njegov oče tako preprost. Kolikokrat je oče jokal, vračajoč se iz mesta. Ko je dovršil Joško gimnazijo, je odšel na Dunaj v visoke šole, dasiravno je želel Brinar, da bi šel sin v semenišče.

Z Dunaja ni Joško očetu drugega pisal, kakor da mu naj pošilja denarja. In taka pisma je pisal vedno gosteje, tako da mu oče ni mogel več pošiljati denarja. Nekoč je prišel sin domov. Oče ga je prijazno sprejel, toda sin je bil jako redkobeseden. Zahteval je samo denarja. Oče mu je dal, kar je imel. Toda sinu je bilo premalo. Jel je očeta zmirjati, da je skopuh in da hoče, da bi sin poginil gladu. To je starca tako užalilo, da je rekel sinu:

»Veš, ljubi moj sin! Vedno sem se trudil zate. Podpiral sem te vedno z denarjem, kakorkoli sem mogel. In sedaj mi praviš, da sem skopuh? Sin, sin! Saj bi ti rad dal, a nimam. Sploh pa mislim, da dober otrok ne pita svojih staršev z grdimi priimki, in ti bi to tudi moral vedeti.«

Sin se je razsrdil in odgovoril očetu: »Jaz ne rabim pridig. Dajte mi denarja! Če ga ne daste, grem.«

»Nimam«, odvrne starec.

»Torej dobro! Pa grem, ker ste tako neusmiljeni. A kadar bom jaz imel službo, nikar ne hodite beračit k meni! Nagnal Vas bom!«

To rekši, odide. Bridko se je Brinar zjokal. Saj je vendar ljubil sina, in žal mu je bilo, da mu ni mogel dati denarja. V resnici pa Joško ni potreboval očetove podpore, ker je na Dunaju imel dobre dohodke, ker je poučeval po najboljših hišah. Brinar ni mogel pozabiti sina, dan za dnem je vzdihoval in jokal. Sin se ni nikdar več vrnil. Brinar ni vedel, ali je že izštudiral ali ne in kako se mu godi. In ravno to mu je bilo najhuje.

Nič več ni mogel vstrpeti v onem kraju, ampak poslovil se je pri svojem gospodarju ter šel k sedanjemu. In tako dobimo Tomaža Brinarja v gradu, ki stoji blizu naše vasi. In zato je živel Brinar tako sam zase ter sovražil svet, pa storil ni nikomur nič žalega. Svojemu sedanjemu gospodarju pa ni ničesar pripovedoval o svojem sinu.

2.

Nekega dne pokliče graščak Brinarja ter mu naroči, da naj ustreli ali kakega zajca ali srno, ker mu je pisal sin Rudolf, da pride z nekim prijateljem na obisk.

Bilo je ravno nekaj dni pred Božičem, in debel sneg je ležal krog in krog.

Drugega dne se pripeljeta graščakov sin in njegov prijatelj. Graščak jih je bil silno vesel in jih je gostoljubno sprejel.

»To je gospod Jožef Brinar, zdravnik«, predstavi Rudolf prijatelja svojemu očetu.

»Jako me veseli, gospod doktor, da ste me posetili. Skrbel bom, da ne boste ničesar pri meni pogrešali«, reče graščak ter poda Jožefu roko.

»Človek se mora nekoliko poživiti na svežem zraku, in zato sva sklenila z Rudolfom, da Vas, cenjeni gospod, posetiva«, odvrne Jožef.

»Meni se tudi ne ljubi, vedno v pisarnici sedeti, in zato sem vzel dopust, da prebijem božične praznike pri Vas«, doda Rudolf.

V tem je bilo kosilo pripravljeno. Vsem je prav dobro teknilo, zlasti jim je šla v slast srna, ki jo je ustrelil grajski lovec.

»Očka, boljšega niste mogli narediti, kakor da ste dali srno na mizo. To je jed, ki mi najbolj ugajaja«, deje pri kosilu Rudolf.

»Vedel sem, da imaš to najrajši«, odvrne graščak.

»Veš kaj, ljubi prijatelj, pojdiva popoldne na lov, če nisi preveč utrujen. Videl boš, kako lepo je pozimi v gozdu«, reče veselo Rudolf Jožefu.

»Ako hočeš, pojdiva. Jaz nisem nič truden, toda streljati ne znam posebno«, odvrne ta.

»I, saj greva le zaradi zabave, medvedov nama ne bo treba streljati, ker jih ni.«

In res odideta popoldne Jožef in Rudolf v gozd s puškama. Dolgo časa tavata po snegu. Mrak je počasi legal na zemljo.

»Nič ne bova ujela«, meni Rudolf, »tudi mraz je tako zelo. Skoro bi bilo bolje, da odideva domov, če ne, bo kmalu taka tema, da ne bova nič videla.«

V tem skoči pes Sultan, ki sta ga imela s seboj, v goščavo ter jame lajati.

»Nekaj je zasledil«, rečeta oba ter napneta petelina pri puškah.

»Postoj tukaj!« reče Rudolf, »jaz grem za psom, morebiti kaj ustreliva.«
Nato steče za psom.

Jožef pa stoji z nabito puško in čaka. V tem se zasliši strel od nasprotni strani, in Rudolf vpije: »Teci sem, zajca sem ustrelil!«

Jožef teče proti oni strani, odkoder je slišal strel, toda hipoma mu zmanjka tal, in padel bi bil v globoko jamo, da se ni urno prijel za koreniko. Puška mu je padla v brezdno. Jožef hoče splezati ven, toda nikakor ne more, ampak se drži za koreniko z vso močjo ter kliče na pomoč. Že so mu pohajale moči, in nič več se ni mogel držati.

Kar ga zgrabi močna roka in mu pomaga iz jame. Bila je roka grajskega lovca. Tomaž se je ravno vračal iz mesta, kamor ga je poslal zgodaj zjutraj graščak, ko zasliši klic in vpitje. Brzo teče tja, odkoder je slišal vpitje in pride pravočasno Jožefu na pomoč. V tem pride tudi Rudolf tja.

Jožef je bil ves prestrašen in nič ni mogel govoriti. Sede na hlod, ki je stal v bližini.

»Hvala, Tomaž, da ste ga rešili«, reče Rudolf in stisne lovčevo roko, »obilno Vas bo moj oče poplačal.«

»Storil sem le dolžnost. Toda svojo svetilko moram prižgati, da se bomo vsaj videli«, odvrne Tomaž ter prižge svetilko in posveti tja, kjer je sedel Jožef. Pa hipoma izpusti svetilko na tla, da ugasne, skoči k Jožefu in ga objame: »O, moj ljubi sin! Ti si in nobeden drugi! Zahvaljen bodi Bog, zopet sem te našel. Jaz sem tvoj oče. Joško, Joško, zakaj si me pustil tako dolgo samega?«

Rudolf je bil kar osupnjen. Ni razumel lovca, mislil je, da se mu je zmešalo.

Tudi Jožef je bil iznenaden.

Potem pa objame še on Tomaža ter reče z jokajočim glasom: »Odpušajte, dragi oče, odpušajte, da sem Vas tako zelo nekdanj žalil! Ljubi oče, zahvaljujem Vas za rešitev. O, moj oče, oče!«

Sin in oče jokata, Rudolf pa gleda ginjen. Izpoznal je, da se lovcu ne meša.

»Vidiš, Rudolf, to je moj oče, ki sem ga zaničeval in preziral«, reče Jožef Rudolfu.

»Vse, vse je pozabljeno, moj dragi sin! Da te le zopet imam, moj dragi Joško! Hvala Bogu!« ihti starček.

»Sedaj pa moramo iti«, pripomni Rudolf. In odšli so.

Ko stopijo v sobo h graščaku, reče stari Brinar:

»Predragi gospod, po petnajstih letih sem zopet našel svojega ljubega Joška.«

Silno se začudi graščak: »To je vaš sin? Zakaj mi niste tega nikoli povedali? Povejte, kako ste ga zopet dobili?«

Toda ne oče ne sin ne moreta odgovoriti. Zato pove Rudolf o dogodku na lovu.

»Hvala Bogu, da se Vam ni ničesar pripetilo, dragi gospod«, deje nato gospodar.

Ko se nekoliko umirijo, pove Jožef vse, kako je z očetom ravnal in kako je izštudiral in postal doktor.

»In tako«, konča Jožef svojo povest, »mi je pravični Bog odločil, da me je ljubi oče, ki sem ga zaničeval, rešil smrti in me tako opomnil, da moram očeta spoštovati.«

»Hudo ste se res pregrešili nad svojim očetom. Toda ljubi Bog Vam bo to odpustil, saj je dobrotljiv in usmiljen«, reče gospodar.

Vsi so bili ginjeni. Oče in sin sta se objela ter poljubila.

Še dolgo v noč so se pogovarjali, in kmalu so vedeli posli v gradu povest o grajskem lovcu in njegovem sinu.

Ko so minili božični prazniki, sta se vrnila Rudolf in Jožef zopet v mesto, pa Jožef ni odšel sam, ampak vzel je tudi svojega očeta s seboj.

Pridi k nam v gosti!

*Zvončki beli
že v travi cingljajo,
z njimi se žarki
solnčni igrajo . . .*

*Žarki rekó jim:
„Zvončki veseli,
pesem zvonite
v haljici beli!*

*Pesem zvonite:
cingli, cincina!
Radostna bodi,
cvetna mladina!*

*Cvetna mladina,
v polje zavijmo,
kodre si s cvetjem
tam okrasimo!*

*Čaša radosti
naša je polna!
Zima vrh gore
bolna je, bolna . . .*

*Srca mladinska —
čāše radosti,
pomlad preljuba,
pridi k nam v gosti!“*

Fran Žgur.

